

Jsoucí, pokud ještě není

Navykli jsme si počítat s tím, co teprve přichází, jako s alespoň v něčem jistým a pevným: když už tu něco nějak „jest“, určitě se z toho něco zachová, něco zůstane, něco přetrvá pouhou setrvačností, přinejmenším proto, že jako příčina bude nutně mít také nějaké následky. Možná, že z toho zůstane jen něco, ale takové „něco“ z toho určitě bude zase jsoucí. Už ve starém Řecku se někteří podívovali nad tím, že jsme (jako lidé) objevili tzv. příčinnost, kauzalitu. A přece to je vlastně velký problém, téměř by bylo možno říci, že to je velké tajemství, jak je možné, že něco z toho, co tu (bylo a) jest, tu bude „jsoucí“ i nadále. Vždyť k tomu, aby něco mohlo pozůstat z toho, co tu už bylo a co tu jest, je nutně zapotřebí, aby vůbec to nějaké nové „tu“ bylo k dispozici, aby se tomu otevřelo, aby se dostavilo, aby přišlo. Ale odkud by mohlo přijít? Jistě nemůže přicházet z minulosti, nemůže pozůstat jako stopa minulosti, a nemůže být ani následkem toho co aktuálně jest. A musí-li odněkud přicházet a přijít třeba jen ono „tu a nyní“, aby se otevřelo přetrvávání něčeho minulého, zdá se nám, že nějak musí odněkud přicházet a přijít právě i to, co má z minulosti a z aktuální přítomnosti jakoby přetrvat. A tak vlastně máme jakousi nepřekonatelnou tendenci považovat nějak za skutečné (a nějak jsoucí) i to, k čemu ještě nedošlo a co se ještě nestalo. A tím alespoň ve svém vědomí, ve svém myšlení budoucnost vlastně škrtnout, anebo ji alespoň nebrat dost vážně jako ještě nejsoucí, ještě nenastalou.

(Písek, 190101-3.)